

Postanowienie z dnia 11 października 2005 r., V CK 209/05

Po zwolnieniu adwokata przez radę adwokacką z obowiązku zastępowania strony (art. 119 § 2 k.p.c.), adwokat zobowiązany jest działać za stronę przez dwa tygodnie od dnia zawiadomienia o zwolnieniu. Może zwolnić się z tego obowiązku wcześniej, jeżeli przekaze wyznaczonemu następcy niezbędne informacje i materiały dotyczące sprawy.

Sędzia SN Lech Walentynowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

Sędzia SN Teresa Bielska-Sobkowicz

Sędzia SN Bronisław Czech

Sąd Najwyższy w sprawie z wniosku Włodzimierza W. przy uczestnictwie Jadwigi W. i Antoniego F. (...) o uwłaszczenie, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 października 2005 r. kasacji uczestnika Antoniego F. od postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 25 stycznia 2005 r.

oddalił kasację.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 25 stycznia 2005 r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił apelację uczestnika postępowania Antoniego F., wniesioną od postanowienia Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 30 września 2004 r., stwierdzającego nabycie – z dniem 4 listopada 1971 r. – własności nieruchomości rolnej przez Stanisława i Jadwigę W.

Uczestnik w kasacji wniósł o uchylenie tego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Powołał się na nieważność postępowania apelacyjnego spowodowaną pozbawieniem go obrony jego praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.) przez rozpoznawanie apelacji pod nieobecność jego pełnomocnika, który nie został zawiadomiony przez Sąd Okręgowy o rozprawie apelacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uczestnik Antoni F. korzysta w postępowaniu sądowym z zastępstwa adwokackiego ustanowionego przez sąd. Jego pełnomocnik adwokat Michał S. został w dniu 28 grudnia 2004 r. prawidłowo zawiadomiony o rozprawie apelacyjnej wyznaczonej na dzień 25 stycznia 2005 r. Pismem z dnia 14 stycznia 2005 r. Okręgowa Rada Adwokacka w K. zwolniła Michała S., na jego wniosek, z obowiązku zastępstwa uczestnika, wyznaczając jednocześnie pełnomocnika z urzędu adwokata Jacka W. Pismo te dotarło do Sądu Okręgowego w Katowicach w dniu 24 stycznia 2005 r. i zostało przekazane do IV Wydziału Cywilnego Odwoławczego w dniu 28 stycznia 2005 r.

Zwolnienie adwokata ustanowionego z urzędu od obowiązku zastępowania strony w postępowaniu sądowym następuje z jego inicjatywy, z jednoczesnym wyznaczeniem przez radę adwokacką innego adwokata (art. 119 § 2 k.p.c.). Skutki procesowe takiej zmiany pełnomocnika dla toczącego się postępowania sądowego zostały określone w art. 94 i 95 k.p.c. Odpowiednie stosowanie art. 94 k.p.c. oznacza, że decyzja rady adwokackiej staje się skuteczna z chwilą jej doręczenia każdemu z zainteresowanych podmiotów (sądowi, adwokatowi zwolnionemu oraz adwokatowi powołanemu). Adwokat zwolniony przez radę adwokacką ma jednak obowiązek działać za stronę przez dalsze dwa tygodnie, licząc od dnia doręczenia mu decyzji "zwalniającej". Należy przyjąć, że może się on zwolnić wcześniej z tego obowiązku, bez zagrożenia interesów strony, jeżeli przekaze swemu następcy niezbędne informacje i materiały związane z prowadzoną sprawą.

Sąd Okręgowy został powiadomiony o zmianie pełnomocnika dnia 24 stycznia 2005 r., a więc w dniu poprzedzającym rozprawę apelacyjną, nie było jednak potrzeby zawiadomienia o rozprawie nowego pełnomocnika, wiążącej się z koniecznością odroczenia rozprawy (art. 214 w związku z art. 133 § 3, art. 149 § 2 i art. 208 § 1 pkt 1 k.p.c.), ponieważ zawiadomienie adwokata Michała S. o rozprawie było prawidłowe i skuteczne. Miał on bowiem obowiązek działać za uczestnika przez okres dwutygodniowy, po doręczeniu mu decyzji zwalniającej Okręgowej Rady Adwokackiej w Katowicach z dnia 14 stycznia 2005 r., a więc także w dniu rozprawy apelacyjnej. Sposób przekazania zastępstwa prawnego uczestnika między pełnomocnikami oraz poziom obsługi prawnej nie mają znaczenia wtedy, gdy Sąd Okręgowy w pełni respektował przepisy gwarantujące Antoniemu F. ochronę jego praw w postępowaniu sądowym.

Zarzut nieważności postępowania z racji pozbawienia strony możliwości obrony jej praw w postępowaniu sądowym (art. 379 pkt 5 k.p.c.) może być skutecznie postawiony jedynie w przypadku stwierdzenia uchybień procesowych sądu prowadzących do takiego skutku (art. 393¹ pkt 2 k.p.c.). Przy oczywistym braku takich uchybień kasacja uczestnika postępowania podlega oddaleniu (art. 393¹² k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

